

گزارش یک مهدی پورصفا

راهبرد تهدید برای مذاکره دوباره و به شکل دیگر تکرار می‌شود؟

طمع امریکا به مذاکره با محرک اغتشاشات بنزینی

در روزهای گذشته آزادی ناگهانی دکتسر سلیمانی که به اتهام نقض تحریم‌های امریکا در این کشور زندانی بود و آزادی متقابل یک تبعه امریکایی که به جرم جاسوسی در ایران محکوم شد، بحث‌ها در حوض باز شدن یک کانال گفت‌وگو بین دو کشور را داغ کرده و به نظر می‌رسد الگوی قدیمی وادار کردن ایران برای مذاکره در حال تکرار شدن است. برخی تحولات چند روز گذشته سبب شده تا مقامات امریکایی از جمله مشاور امنیت ملی دولت ترامپ چندین بار اظهار امیدواری کرده‌اند که بتوانند با ایران بر سر یک توافق جامع مذاکره کنند؛ مذاکراتی که بتواند ایران را به یک کشور نرمال! تبدیل کند. از سوی دیگر برخی این نکته را یادآوری می‌کنند که اقتصاد ایران در ماه‌های اخیر در حال فشار بوده و زمان مناسبی برای مذاکره با

برخی تحولات در داخل ایران از جمله برخی آشوب‌ها در پی سهمیه‌بندی بنزین موجب این شبیه شده که ایران آماده است برای تخفیف فشارها یا طرف مقابل وارد مذاکره شود، البته این مسئله مربوط به زمان فعلی نیست، بلکه در گذشته هم شاهد چنین رفتاری از سوی امریکایی‌ها بوده‌ایم؛ رفتاری که در دوران باراک اوباما؛ رئیس‌جمهور سابق امریکا آغاز شد. در حقیقت امریکا بارها و بارها از طریق ایجاد مشکلات گوناگون در پی ایجاد فشار بر ایران برای آوردن نظام پای میز مذاکره است.

■ **سیاستی که در دوران اوباما به یادگار مانده است**

دولت بوش همواره به دنبال این بود که ایران را با فشار نظامی بسلبم کند،اما این مسئله نه تنها هیچ گاه روی نداد بلکه موجب وحدت داخلی در ایران بر ضد هر گونه حمله نظامی شد و حتی برخی مخالفان داخلی اعلام کردند که با دولت ایران در مقابل امریکا در یک جبهه قرار دارند.

اگر چه این رویکرد در دولت بوش به نتیجه نرسید اما اوباما با شروع دولت جدید اعلام کرد که این نقطه آغاز ریاضت دولتش در قبال ایران خواهد بود و این تغییر رویکرد و استراتژی امریکا در برابر ایران با شروع دولت اوباما در سال ۲۰۰۹ قابل مشاهده بود. رویکرد دولت اوباما بر تعامل و دیپلماسی با گذاری شده بود که در بحث‌های انتخاباتی بر سر آن مطرح داده می‌شد و این صحبت‌های اوباما حراز از دیپلماسی و تعامل به عنوان بهترین روش در برابر ایران زده می‌شد و وی خواستار مذاکره و گفت‌وگوی مستقیم با ایران بود. در واقع چگونگی رابطه با ایران در اولویت برنامه کاری سیاست خارجی امریکا در زمان دولت اوباما قرار گرفت.

باراک اوباما سال ۲۰۰۹ با شاخ زیتونی برای ایران گام به کاخ سفید گذاشت و مصمم بود به دنیا نشان دهد وانشنگتن در رابطه‌ای که طی سه دهه گذشته با تلخی تداعی شده بازیگر بدی نیست.

رئیس‌جمهور جدید تأکید می‌کرد به دنبال شروعی تازه با کشوری است که امریکا را شیطان بزرگ می‌خواند و رئیس‌جمهورهای پیش از وی آن را محور شرارت خطاب می‌کردند. اوباما در یک پیام نوروزی بی‌سابقه در مارس ۲۰۰۹ به رهبران و مردم ایران بارها عبرت جمهوری اسلامی ایران را به کار برد که این به منزله به رسمیت شناختن نام رسمی حکومت بود و نشانه‌ای ولو در ظاهر از اینکه تغییر رژیم، سیاست امریکا در قبال ایران است، وجود نداشت. مقامات دولت امریکا برای هماهنگی با این

رویکرد در ابتدا تلاش‌های آشکار برای رویکردی تدریواته مانند اقدام نظامی را کنار گذاشتند،اگرچه هیچ گزینه‌ای آشکارا از روی میز کنار گذاشته نشد. در واقع با روی کار آمدن دولت اوباما گزینه تغییر رژیم کنار گذاشته شد و تغییر رفتار جایگزین آن شد، به طوری که امریکایی‌ها به دنبال این بودند تا از استراتژی‌ها و ریاضت‌های مختلف استفاده و ایران را وادار به تغییر رفتار کنند. به گفته ریچارد هاس بر کنار کردن یک رژیم به اندازه کافی سخت است اما جایگزین کردن یک رژیم با حکومتی که

پایان

سرویس سیاسی۳۰۸۴۹۸۴۳

با منافع امریکا همسو باشد و به خوبی حکومت کند، سخت‌تر است. امریکا به دنبال منافع خود با کمترین هزینه ممکن بود و به همین دلیل استراتژی خود در برابر ایران را تغییر داد. کلینتون در خاطرات خود نوشته است که سیاست امریکا یک سیاست دوگانه (تعامل و فشار) است و امریکا فشارها علیه ایران را افزایش می‌داد، به امید آنکه محاسبات رهبران این کشور را تغییر دهد. اندیشکده CSIS در گزارش ژانویه ۲۰۱۴ خود عنوان کرد وانشنگتن به جای تغییر رژیم بر گزینه‌های تحریم‌ها و دیپلماسی به عنوان ابزارهای تغییر رفتار، ایران متمرکز بوده است.

■ **امریکا به دنبال کشاندن ایران**

به میز مذاکره

ترغیب راه را برای رسیدن به یک معامله هموار می‌کرد که در آن ایران با پذیرش معامله چیزهایی را به دست می‌آورد و در صورت رد کردن دچار تدریواته مانند اقدام نظامی را کنار گذاشتند،اگرچه هیچ گزینه‌ای آشکارا از روی میز کنار گذاشته نشد. در واقع با روی کار آمدن دولت اوباما گزینه تغییر رژیم کنار گذاشته شد و تغییر رفتار جایگزین آن شد، به طوری که امریکایی‌ها به دنبال این بودند تا از استراتژی‌ها و ریاضت‌های مختلف استفاده و ایران را وادار به تغییر رفتار کنند. به گفته ریچارد هاس بر کنار کردن یک رژیم به اندازه کافی سخت به شکل دلخواهی که امریکا خواهان آن است

انجام شود، به طور مثال اشکال مختلف گزین نظامی (حملات هوایی محدود، حمله نظامی با کمترین هزینه ممکن بود و به همین دلیل همراه با اعمال تحریم‌ها و فشار در ریاضت ترغیب، در صورت امتناع از پذیرش معامله می‌تواند به کار گرفته شود. زمانی که مشوق‌ها نتوانند ایران را به تغییر رفتار وادارند گزینه‌های ترکیبی مانند گزینه نظامی در کنار مجازات‌ها امید آنکه محاسبات رهبران این کشور را تغییر می‌توانند استفاده شوند تا ایران را وادار به پذیرش معامله و برگشتن به میز مذاکرات کنند، به شکلی که اگر ایران معامله را رد کرد از حملات هوایی محدود استفاده شود یا تهدید به حمله هوایی شود تا مجبور به پذیرش شرایط امریکا در معامله شود. در صورت عدم‌تایل ایران به ترک رفتارهای مشکل ساز برای امریکا، گزینه نظامی و تهدید به حمله نظامی در کنار معامله و مذاکره می‌تواند گزینه مناسبی برای امریکا تلقی شود.

همچنین در جریان معامله، امریکا می‌تواند ایران را تهدید کند که در صورت تخطی ایران، امریکا فوراً به حمله هوایی دست خواهد زد. در واقع هدف امریکا از تهدید نظامی و به کار بردن گزینه نظامی به موازات مذاکرات این است که ایران را در موازات ریاضت ترغیب استفاده کرد تا معامله به شکل دلخواهی که امریکا خواهان آن است شکست ریاضت ترغیب جلوگیری کند.

جوان

روزنامه جوان | شماره ۵۸۱۳

همنظور می‌شود از اشکال گزینه تغییر نظام

از جمله: انقلاب مخملی، شورش‌های مردمی و قومی، کودتا) به موازات ریاضت ترغیب بهره برد، به گونه‌ای که بهره گرفتن از راه‌های مختلف تغییر رژیم در ایران می‌تواند شرایطی را در ایران ایجاد کند که دولت وادار به پذیرش معامله شود. همانطور که در دولت بوش تلاش می‌شد که اعمال تحریم‌ها از طریق حمایت از جنبش دموکراسی و شورش‌های قومیتی چند برابر شود، در دولت اوباما نیز استفاده از راه‌های متنوع و اشکال متفاوت تغییر رژیم می‌تواند فشارهای زیادی بر ایران وارد کند و احتمال روی آوردن ایران را به یک معامله مطلوب و مصالحه با امریکا افزایش دهد.

■ **هدف امریکا مذاکره نمایشی است**

در شرایط فعلی نیز به نظر می‌رسد بحث‌های اقتصادی و ایجاد برخی نشانه‌های مشکلات اجتماعی سبب شده که امریکایی‌ها شرایط را برای آغاز مذاکره فراهم ببینند. به نظر می‌رسد نقطه کانونی این تلاش‌ها نیز مربوط به سفر روحانی به زابن است؛ سفری که قرار است با چراغ سبز امریکا انجام شود و نتیجه آن به مقامات این کشور گزارش شود؛ البته در شرایط فعلی می‌توان با قطعیت گفت که هر گونه مذاکره‌ای ایران را در نقطه ضعف قرار خواهد داد. هم اکنون بسیاری از متحدان امریکا در منطقه در فشار سنگینی قرار دارند، به عنوان مثال عربستان سعودی هم اکنون در بین به هم‌جانبه، تشویق اسرائیل به حمله نظامی) همراه با اعمال تحریم‌ها و فشار در ریاضت ترغیب، در صورت امتناع از پذیرش معامله می‌تواند به کار گرفته شود. زمانی که مشوق‌ها نتوانند ایران را به تغییر رفتار وادارند گزینه‌های ترکیبی مانند گزینه نظامی در کنار مجازات‌ها امید آنکه محاسبات رهبران این کشور را تغییر می‌توانند استفاده شوند تا ایران را وادار به پذیرش معامله و برگشتن به میز مذاکرات کنند، به شکلی که اگر ایران معامله را رد کرد از حملات هوایی محدود استفاده شود یا تهدید به حمله هوایی شود تا مجبور به پذیرش شرایط امریکا در معامله شود. در صورت عدم‌تایل ایران به ترک رفتارهای مشکل ساز برای امریکا، گزینه نظامی و تهدید به حمله نظامی در کنار معامله و مذاکره می‌تواند گزینه مناسبی برای امریکا تلقی شود.

همچنین در جریان معامله، امریکا می‌تواند ایران را تهدید کند که در صورت تخطی ایران، امریکا فوراً به حمله هوایی دست خواهد زد. در واقع هدف امریکا از تهدید نظامی و به کار بردن گزینه نظامی به موازات مذاکرات این است که ایران را در موازات ریاضت ترغیب استفاده کرد تا معامله به شکل دلخواهی که امریکا خواهان آن است شکست ریاضت ترغیب جلوگیری کند.

مجروحان نیروی انتظامی بیشتر از مجروحان عادی است، بالاخره در این ماجرا عده‌ای مظلوم واقع شدند و ما نمی‌توانیم مثل امریکا امار قله‌ای بدهیم.
امریکا در وقایع اخیر ایران مر تکب جنایت جنگی شد

وی در پاسخ به پرسشی درباره اظهارات دولت امریکا از ناامی‌های اخیر در ایران و اعلام‌راقمی از قربانیان این حوادث اظهار کرد: بدون تردید اظهارات صریحی که این روزها مقامات امریکایی درمورد اتفاقاتی که در ایران روی داده و محدود کردن آن به تلاش‌هایی که خودشان صورت داده‌اند، یک جنایت جنگی و یک جرم بین‌المللی محسوب می‌شود. آنها بی‌پروا، صریح و گستاخانه بیان می‌کنند که ما کاری کردیم در ایران این چنین مسأله‌ی رخ دهد.
سرخنگوی دولت افزود: قطعاً موضع ما در عمل، ایجاد همستگی بیشتر، ایجاد فضای آرامش در داخل کشور و گذار از این اتفاقات به سمت درک علت اتفاقات و ساختن آینده‌ای بهتر در یک حرکت و جنبش داخلی است. وی با بیان اینکه پاسخ دیگر ما در کنار هم در گذار از سختی‌ها، افزایش مقاومت و پویایی اقتصادی است، اظهار کرد: پاسخ ما قطعاً از طریق مجامع بین‌المللی دنبال خواهد شد. ایرانیان همانطور که قبلاً امریکا را تا ناکام گذاشتند در حال حاضر هم از پس ماجرای تلخ به این ادراک رسیده‌اند که امریکایی‌ها چگونه به قول خود در «داغ» کردن زمین برای پریدن و جیش» اقدام کردند، بنابراین برای رفتار هوشمندانه و تکنیک اعتراض از سایر مسائل کمک باید کرد. وی افزود: خرسندیم که امریکا در این مورد با آزاد کردن یک ایرانی بی‌گناه تصمیم درست را گرفت و همانطور که گفتیم آماده بازگرداندن همه ایرانیانی که به ناقح در امریکا زندانی هستند نیز هستیم اما بسط این گفت‌وگوها به سایر مسائل باز هم به امریکا بستگی دارد.

ریبعی ادامه داد: امریکا همین امروز می‌تواند با توقف تحریم‌هایی که انجام داده و ظالمانه کنار بدهد همانگونه که قبلاً نیز اعلام کردیم زمینه را برای ۵۰۱ آماده کند.
سرخنگوی دولت گفت: این تصمیم در اختیار امریکاست، وگرنه ما بر سر تبادل زندانی بحث و مذاکره نخواهیم داشت اما باز هم رئیس‌جمهوری اعلام کرده‌اند چنانچه امریکا همه تحریم‌ها را لغو کند و آماده باشد ما کم‌کم آن‌ها همانطور که اعلام کرده‌ایم در کوتاه‌ترین زمان ممکن نشست ۵۰۱ در قالب ۵۰۱ باز هم تکرارپذیر خواهد بود. ریبعی درباره برخی گمانه‌زنی‌ها در مورد این‌ترنت ملی گفت: با وجود آنکه بسیاری این موضوع را بیکیفری می‌کردند اما دولت مخالف چنین طرحی است، نمی‌توانیم و اعتقادی به این طرح نداریم و بنای دولت جزیره گردن ایران در دنیا نیست.

دنیای مجازی

■ **تهران مگر ناام بود؟!**

حمید خراسانی در توییتی نوشته: حناچی در جواب مجری برنامه «سنگه یک» که پرسید اقداماتی که شهرداری طی یک سال گذشته انجام داده و بفرمایید عنوان کرد، بازگرداندن آرامش و امنیت به سطح شهر یکی از اقدامات شهرداری بوده!

■ **راهی جز تقویت خود نداریم**

امیرحسین ثابتی در توییتی نوشته: ساده‌اندیش‌تر از آنهاهی که فکر می‌کردند با امتیاز دادن به امریکا تحریم‌ها رفع می‌شود، آنهاهی هستند که تصور می‌کنند با امتیاز دادن به اروپا تحریم‌ها مرتفع می‌شود! چالش ایران با غربی‌ها (اروپا و امریکا) «تمدنی» است و اروپایی‌ها هم بخشی از تمدن غرب هستند. راهی جز تقویت خود نداریم.

■ **مسئول خون‌های ریخته شده شماید!**

سیدعلی موسوی در توییتی نوشته: محمود صادقی خطاب به وزیر کشور گفته: چه کسی مسئول خون‌های ریخته شده است؟ باید گفت خون‌های ریخته شده حاصل تصمیمات دولت تدبیر، امید و انفعال مجلس در برابر دولت است. هر دو به یک اندازه مقصر هستید!

■ **میزان خسارت دولت را چه کسی اعلام می‌کند؟**

حجت فقیه در توییتی نوشته: سازمان مدیریت بحران میزان خسارت سیل امسال رو حدود ۳۵هزار میلیارد تومان اعلام کرد. کاش میزان خسارت شش سال ریاست جمهوری روحانی هم محاسبه بشه تا شاید خیلی‌هامون درس عبرت بگیریم!

■ **من نبودم!**

مهدی محمدی در توییتی نوشته: حدس می‌زنم روحانی به زودی خواهد گفت چرا با مردم با خشونت رفتار کردید؟! حتی شاید بگوید چرا بنزین را گران کردید؟!

■ **حواس‌مان به رأی دادن‌مان باشد!**

محمد اکبرزاده در توییتی نوشته: «داود محمدی – مهدی شیخ – محمدجواد فتحی – ابوالفضل سروش – محمدرضا بادامچی»، اینها اسامی برخی نمایندگان تهران در مجلسه که خیلی از ماها حتی اسمشون رو هم نشنیدیم! اینکه اسم حاج آقا‌مانرو رو یاد گرفتیم هم به خاطر سلفی با موگرینیه، خلاصه که حواسمون به رأی دادنمون باشه!

■ **چگونه کانال‌های تلگرامی، سیاست «فشار از پایین و چانه‌زنی از بالا» را تئوریزه می‌کنند؟**

علی قلهکی نوشته: برخی از کانال‌های تلگرامی پرمخاطب بعد از آشوب‌های «دولت‌عامل» آبان ۹۸ تا توانستند پیام‌های نامیدکننده منتشر و بعد از آن اقدام به برگزاری نظر‌سنجی‌ای با گزینه «رای نمی‌دم» کردند، اون وقت نتیجه کالیزه شده خروجی کانال‌های تلگرامی خود را به عنوان خَرَدِ جمعی مردم ایران به خورد مخاطب می‌دهند! این عملیات رسانه‌ای همان سیاست معروف «فشار از پایین و چانه‌زنی از بالا»ی اصلاح‌طلبان و دولتی‌هاست. زمانی که عملکرد چهار ساله مجلس «عموماً اصلاح‌طلب» در حوزه‌های اقتصادی – معیشتی‌ها کارآمد بوده و بیم آن دارند که شورشای نگهبان خط پایانی بر کم‌تحرکی اکثرشان و گزینه‌های همسو با آنان بکشد، شروع به تهدید عده‌حضور در پای صندوق‌های رأی می‌کنند. ابتدا چند تحلیلگر اصلاح‌طلب می‌گویند که «می‌شود امیدواری و روحانی و مذاکره بر پایه صندوق‌های رأی داشت». بعد از آن سخنگوی دولت می‌گوید «بعد از آشوب‌های آبان ۹۸ دیگر نمی‌توان انتخابات را شبیه قبل بر گزار کرد». حلال هم کانال‌های تلگرامی احساس یأس و ناامیدی را تئوریزه می‌کنند.

■ **اجازه گرفتن زاین از امریکا برای سفر روحانی**

کانال تلگرامی پتک جمهوریت نوشته: خبرگزاری «کیودو» زاین: یک دیپلمات ارشد امریکایی از موافقت ایالات‌متحده با طرح زاین برای میزبانی حسن روحانی و مذاکره درباره برنامه‌های ایران خبر داد. واشنگتن از تکیو خواسته ایالات‌متحده ا در جریان نتایج دیدار روحانی و شینزو آبه قرار دهد. هرچی بگم از طنز ماجرای تلفن پاناسونیک ریز می‌زوب رئیس‌جمهور امریکا کم میشه!

گروه‌های غیر

شیخ الاسلام:

حشدا لشعبی با تحریم امریکا در میان مردم عراق عزیز تر می‌شود

یک کارشناس مسائل منطقه با اشاره به تحریم بر خی چهره‌های حشدا لشعبی عراق از سوی امریکا، گفت: ملت عراق پشت سر مرجعیت است و امریکایی‌ها یا استفاده از ناآرامی‌های خواهند یا چنین کارهایی انجام بگیرند و قدرت نیروهای حشدا لشعبی را کم کنند.

حسین شیخ الاسلام در گفت‌وگو با ایسنا درباره تحریم چهار شخصیت عراقی از جمله برخی چهره‌های مطرح نیروهای حشدا لشعبی توسط وزارت خزانه‌داری امریکا اظهار کرد: آنچه در عراق در حال اتفاق افتادن است نشان می‌دهد که امریکایی‌ها در توطئه‌های خود شکست خوردند، آنها نه تنها در عراق بلکه در هر جایی تلاش می‌کنند نقش دین به ویژه در مجلس مسلمان، نقش اسلام و حتی در میان شیعیان نقش مرجعیت را تضعیف کنند و راهبردهشان همین است. وی افزود: امریکایی‌ها به دنبال ایجاد بی‌ثباتی هستند در این بی‌اندم ثبات طرح‌های جنایتکارانه خود را دنبال کنند، خوشبختانه آن چه در عراق طی این چند روز اتفاق افتاده با کاری که این نیروها و همچنین نیروهای حشدا لشعبی انجام دادند، نشان داده ملت عراق پشت سر مرجعیت است؛ همان مرجعیتی که با فتوای جهادش باعث شکست داعش و تروریسم شد. این کارشناس مسائل منطقه خاطرنشان کرد: همین مرجعیت می‌تواند با راهبرد خود و پشتبانیای ملت عراق جلوی هرج و مرج و اغتشاشات را بگیرد. شیخ‌الاسلام در ادامه با اشاره به ناآرامی‌ها در عراق همچنین بیان کرد: امریکایی‌ها با توجه به این تحولات می‌خواهند انتقام بگیرند و قدرت این افراد را کم کنند اما بالعکس می‌شود یعنی این نیروها حتماً در بین مردم عراق به خاطر تحریم‌ها عزیز تر می‌شوند، اقدام امریکا هم کار چندانی مهمی نیست و این نیروها هم کشته و مرده امریکایی‌ها نیستند. وی با بیان اینکه امریکا از این اقدامات خود به دنبال توجیه حضورش در منطقه به دلیل شکست‌های متعدد طرح‌ها و اهدافش است، گفت: امریکایی‌ها تا این اندازه پرسروشنده که رسماً می‌گویند به دنبال نغت سوره‌ای به عراق هستند، آنها حتی وقتی وارد عراق شدند همان ابتدا به کاخ صدام نرفتند بلکه از اول سراغ نغت عراق رفتند و قانون نغت را به ملت عراق تحمیل کردند.

لازم به ذکر است وزارت خزانه‌داری امریکا چهار شخصیت عراقی به نام‌های خمیس فرحان الخنجر العیساوی، لیت الخزعلی، برادرش قیس الخزعلی و حسین فلاح اللامی را در لیست تحریم خود قرار داد. معاون وزیر خارجه امریکانی مدعی شد، این تحریم‌ها به دولت عراق برای تقویت موسسات قانون اساسی کمک می‌کند و در توجیه این اقدام کشورش مدعی شد، ایران حاکمیت عراق را نقض می‌کند. این تازه تیرین دور تحریم‌هایی است که در آن اشخاص حقیقی عراقی یا گروه‌های شبه‌نظامی مردمی هدف فشارهای واشنگتن قرار می‌گیرند.